DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN GENT

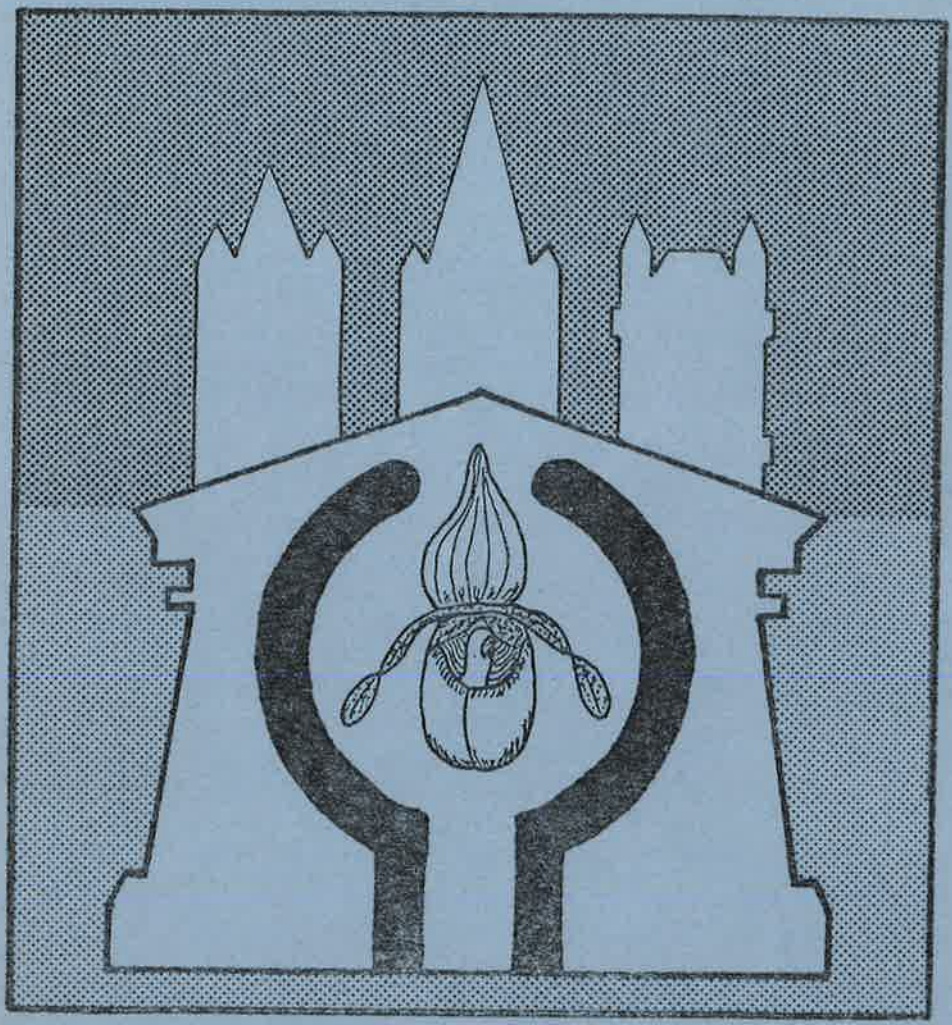

Driemaandelijks tijdschrift. Tweede jaargang. - N°1 - MAART 1983.

redaktie :

dhr. Prof. Dr. Van der Veken
De Permentier Christ
Clement Frans
Plus Marcel

DE VRIENDEN VAN DE PLANTENTUIN GENT

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT TWEEDE JAARGANG N°1-MAART 1983

inhoud

GINKGO BILOBA	blz. 3
SNUFFELS	7
BRANDNETEL	11
ACTIVITEITEN	18
BOEKENNIEUWS	22
LIDKAART 1983	op kaft

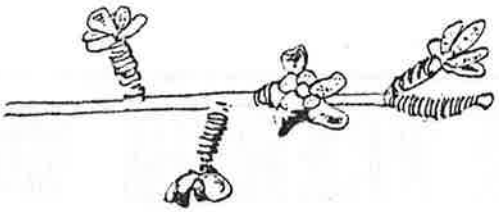

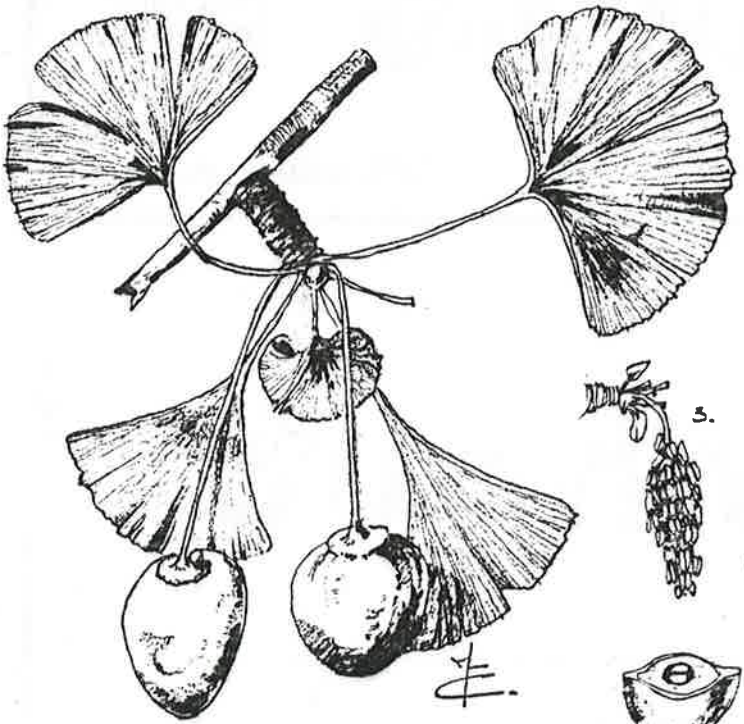

1. KNOP.
2. MEELDRAAD.
3. ♂ BLOEIWIJZE
4. ♀ BLOEIWIJZE
5. ZAAD-DOORSNEDEN.

GINKGO BILOBA

GINKGO BILOBA

GINKGO BILOBA is een wonderbare, oude boomsoort. Hij is de enige overlevende der GINKGOACEEËN, een familie der naaktzadigen.

Fossielen van deze familie vindt men reeds van in het Carboon en het Perm; dat is zo'n 200 miljoen jaar geleden. Het hoogtepunt van de ontwikkeling komt voor in het Jura-tijdperk. Dit was ook de tijd van de grote Sauriërs.

Fossielen van Ginkgo vindt men in gesteenten uit het Weald en dit van Groenland tot Patagonië. Vanaf het Tertiair komt hij veel zeldzamer voor. In het Quartair treft men hem nog aan in Siberië. De soort blijkt weinig veranderd te zijn sedert het secundair.

Deze merkwaardige naaldboom werd herondekt als levende plant in 1690 in China (provincie Sinkiang); duizenden jaren lang werd de Ginkgo er aangeplant op kerkhoven en in parken. Hij werd vanuit Azië ingevoerd in Japan. Pas in 1727 werd hij uit Japan naar Europa gebracht: eerst naar Utrecht en een paar jaar later naar Londen.

In 1870 was de aankoop van zo'n boompje een peperdure aangelegenheid. Dit gaf aanleiding tot één van zijn volksnamen " Arbre aux

quarante écus". Toen de tuinbouwer Pétigny 5 mannelijke struikjes kocht moest hij daarvoor 40 gouden écu's neertellen per struik.
Een andere volksnaam: " Arbre du ciel ", heeft hij te danken aan het feit dat zowel de Chinezen als de Japanners een grote verering hadden voor deze bomen. Hij wordt nog vaak rond tempels en bij heilige plaatsen aangetroffen.

Ze zijn er ook steenvast van overtuigd dat hij zelfs het vuur kan bedwingen. Men kan over het gehele geval nogal sceptisch staan, toch is het een feit dat bij de aardbeving in 1923 een geweldige brand uitbrak die Tokio volledig in as legde op één kleine tempel na, en deze was omgeven door ..... Ginkgo's!

De Japanner is verlekkerd op zijn olierijke zaden, die vooral geroosterd gegeten worden. De zaden zijn bolvormig en staan in de oksels van de schutbladeren, die op schubben lijken. De dikke zaadhuid heeft een vlezige buitenlaag, die niet erg aangenaam ruikt; de binnenste laag van de zaadhuid is steenhard.

De wetenschappelijke naam Ginkgo stemt ook tot nadenken. Die werd gegeven door Kaempfer, afgezant van de Oost-Indische Compagnie in Japan, die deze boom voor het eerst zag in Japan in 1690. In zijn werk "Amoenitates exoticae", uitgegeven in 1712, noemt hij hem "Ginkgo": dit is een contaminatie tussen de naam "Ginan" en "Itsjo".
"Itsjo" betekent in het japans "boom" en "Ginan" is de naam van de vrucht.

Over de juiste schrijfwijze : Ginkgo, Ginkyo, Gingkuo of Gingko is er lange tijd een strijd geweest in de botanische literatuur. Heden is die bijgelegd en de oorspronkelijke benaming, gebruikt door Linné (1771) is behouden t.t.z. Ginkgo.

De Japanse benaming kan men vertalen door " zilverabrikoos ", naam ook gebruikt door Kaempfer, maar heden is de meest gangbare Nederlandse benaming: Japanse notelaar.

CLASSIFICATIE:

soort: Ginkgo biloba.
familie: Ginkgoacae.
subphylum: Gymnospermae.
(naaktzadigen)
phylum: Tracheophyta.
(vaatbundelplanten.

De Ginkgo biloba is een merkwaardige boom die tot 40 m hoog kan worden. Hij heeft een spitse top. De bladeren staan in bosjes van 3 tot 5 bij elkaar op kleine, dikke takjes, zgn. kortloten.

De waaiervormige bladeren worden door een ondiepe insnijding in 2 lobben verdeeld. Naar aanleiding hiervan gaf Linné hem in 1771 zijn wetenschappelijke naam Ginkgo biloba (=tweelobbig). 's Zomers is de kleur van de bladeren glimmend groen, in de herfst krijgen ze een mooie gelijkmatige goudkleur vóór ze door de boom worden afgestoten.

Men zou dus even kunnen denken dat de Ginkgo een bladverliezende loofboom is, maar let wel 't is een naaktzadige! Dus winterkale naaktzadige, zoals de lork en moerascipres.

De mannelijke bomen vormen aan de dwergtakjes strobili (sporangiën-aartjes) die uit microsporangiën (stuifmeelvormende orgaantjes) bestaan.

De vrouwelijke exemplaren dragen twee langgesteelde zaadknoppen aan de gedrongen takjes. De wind voert de microsporen (= het stuifmeel) mee. Deze komen op de zaadknoppen terecht, waar na verloop van tijd de bevruchting van de eicellen plaats vindt met bewegende sper-

matozoïden.

Van de twee zaadknoppen komt er meestal slechts één tot ontwikkeling. Er groeit hieruit een zaad dat er uitziet als een kleine, ronde, gele pruim.

De Ginkgo is dus tweehuizig. En omdat hij meestal volledig afgezonderd staat in tuinen of parken worden maar zelden zaden gevormd.

De Ginkgo is dus een levend fossiel, met een verspreiding over een groot deel van de aarde in secundair en tertiair. Ook in België werden fossiele resten van bladeren, takjes en vruchten gevonden.

Van Vlemmeren Monique.

NOTA VAN DE REDAKTIE:

Wij zouden graag te weten komen waar in het Gentse goed ontwikkelde Ginkgo's staan; zo mogelijk met aanduiding mannelijk - vrouwelijk, of eenvoudig : of ze al zaden gevormd hebben. Wie schrijft ons of vertelt het ons bij gelegenheid?

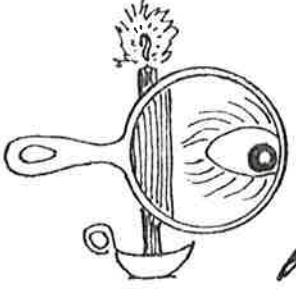

Snuffels!

Een lid stuurde ons het hier navolgend bericht, gevonden in het UNESCO-NIEUWS, IV 1982 We laten het integraal volgen.

BEDREIGDE PLANTEN - SLECHT NIEUWS VOOR KAUWGUMKAUWERS EN KOFFIEDRINKERS

Om de landbouw ook in de toekomst aan goede oogsten te helpen zullen de vooral wilde verwanten van de cultuurgewassen een handje moeten helpen. Zo wordt ijverig gespeurd naar nieuwe katoenrassen die niet alleen een vezelstructuur hebben die beter verkoopt, maar die ook zoveel beter bestand zijn tegen insecten en ziekten dat de verbouwer minder chemicaliën hoeft te spuiten. Die insectenverdelgers stuiten niet alleen op meer en meer verzet wegens de gevaren voor milieu en mens, maar ze kosten ook steeds meer - ze worden veelal uit aardolie vervaardigd en die is in de laatste jaren fors duurder geworden. De zaadveredelaars zoeken bij wilde soorten Gossypium planten die meer opbrengen, betere kwaliteiten hebben, bestand zijn tegen grotere temperatuurverschillen en ziekten beter weerstaan. Een werk dat alleen kan als die wilde soorten nog bestaan.

In dit opzicht vervullen de biosfeerreservaten van het mens-en-biosfeer-programma MAB van de Unesco een grote rol, maar ook andere beschermde gebieden.

Niet dat de IUCN, de internationale unie voor behoud van de natuur en natuurlijke hulpbronnen, helemaal tevreden is. In "Nature and Resources" rapporteren Robert en Christine Prescott-Allen dat er een "jammerlijk tekort aan informatie" bestaat: er is bijna niet achter te komen wat waar voorhanden is. Wel duidelijk is dat het kiemmateriaal van voor de landbouw bepaald niet onbelangrijke plantensoorten in het wild bedreigd is. In Zuid-Amerika bestaan bijvoorbeeld Lycopersicon hirsutum en L. peruvianum, wilde verwanten van de tomaat, niet meer waar ze twintig jaar geleden nog wel voorkwamen. Dat komt door oprukkende bebouwing, rooien voor akkeraanleg, wegenbouw en andere tekenen van beschaving. Van de genetische verscheidenheid van Theobroma cacao is in Columbia, Peru en Ecuador ook niet veel meer over. Bij de cacao is nog een bijkomend pijnlijk feit dat de zaden niet, zoals van menige andere plant, bewaard kunnen worden. De mogelijkheden om het cultuurgewas rijst te verbeteren met behulp van wilde Oryza worden ook snel minder: O. rupifogon en O. nivara zijn op Taiwan verdwenen van de plaatsen waar men ze eerst wist te vinden. In West-Afrika gaat het slecht met de tarwe-familieleden in de vrije natuur. In sommige gevallen is dit alleen jammer voor de plaatselijke verbruikers. In andere gevallen is men er ook elders de dupe van, waarbij de verbouwers uiteraard de grootste strop hebben doordat ze minder te verkopen hebben.

Een voorbeeld is de kauwgumliefhebber. In Mexico en Guatemala sterven vele Manilkara zapota bomen voortijdig doordat

er uit de bast alweer chicle wordt getapt voordat de boom bekomen is van de vorige aftapperij. De koffieplantages hebben het liefst soorten die zoveel mogelijk weerstand bieden tegen ziekten en dan is bovendien de kwaliteit van Coffea arabica het meest in trek bij de verbruikers. De wilde broers en zusters van de tamme Coffea arabica moet men zoeken in de bergwouden van Zuidwest-Ethiopië. Deze plantensoort is niet al te gemakkelijk in stand te houden en van tijd tot tijd moeten de kwekers een beroep doen op de wilde planten. Maar de daarvoor nodige reservaten vindt men niet in Ethiopië, waar de wouden meer en meer worden geëxploiteerd. Het slepen met de stammen verwoest de struiken onder de bomen en dat is dan vaak de wilde Coffea arabica.

De twee rapporteurs citeren een voorlopige lijst van wilde verwanten van cultuurplanten waaruit blijkt dat het met de bedreiging nog wel meevalt. Maar, zeggen zij: "dit weerspiegelt meer onze onwetendheid dan de werkelijke stand van zaken. Vaststellen hoe het ermee staat voor zo'n kwart miljoen plantensoorten is overigens een geweldige opgave. ...de TPC (de commissie voor bedreigde planten) werkt per gebied en tot dusver bestaat er alleen nog maar zoiets voor Europa en het Middellandse-Zeegebied plus voorlopige en onvolledige ontwerpen voor Noord-Afrika en West-Azië." Wat hen inspireert tot de conclusie dat meer haast niet overbodig zou zijn.

-o-

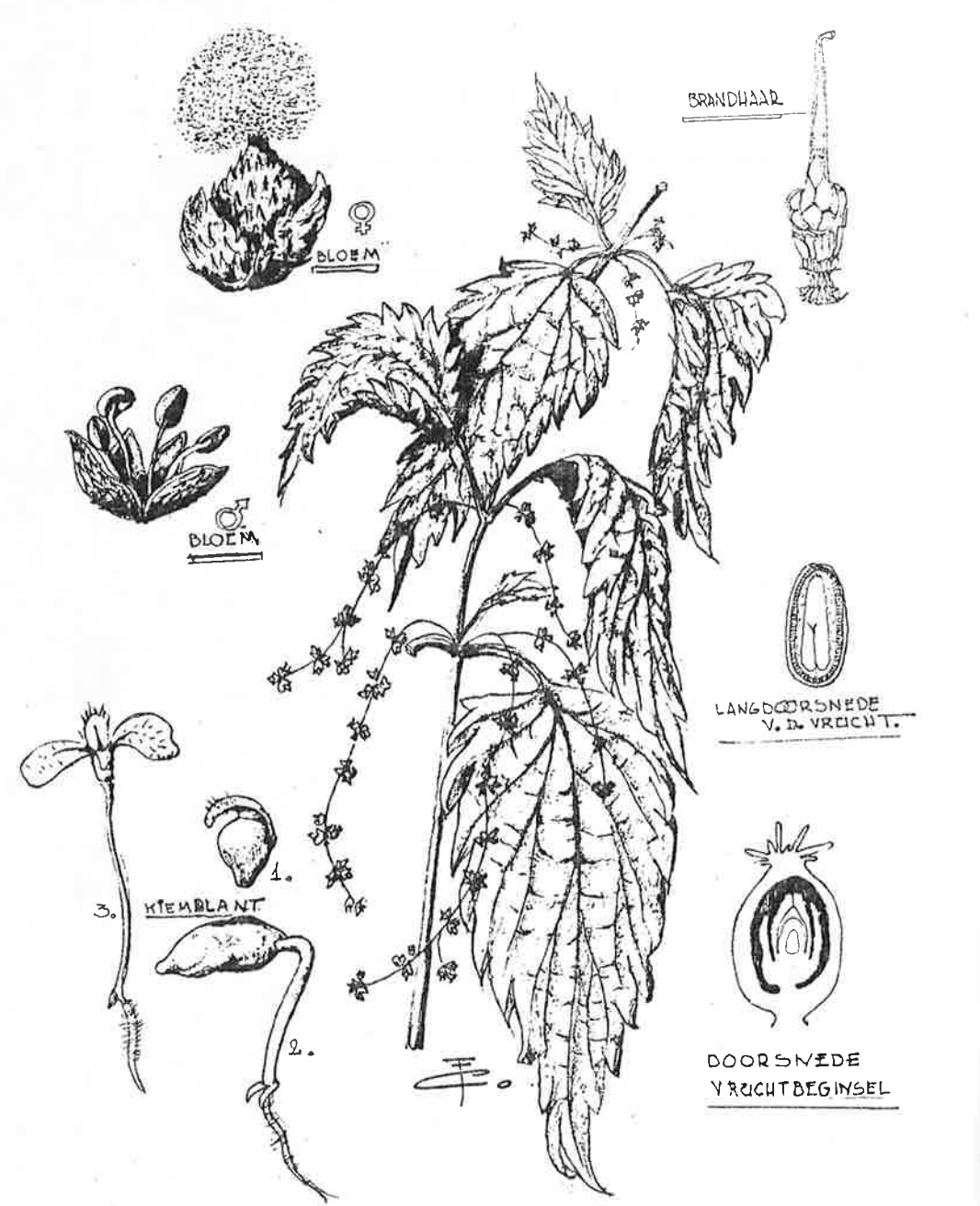

GROTE BRANDNETEL.

(on)kruïd-proza ..... over de BRANDNETEL!!

De dagen gaan lengen, door warmere zonnestralen aangespoord gaat alles in de natuur weer ontluiken.
Het zingt, jubelt, groeit en bloeit, alles herleeft en herademt, ook wij mensen voelen het ..... 't Is lente ..... ook voor de Brandnetel !!!!
Uit zijn doorlevende wortelstok schieten de malse jonge blaadjes omhoog ... en groeien dat het een lust is.
Maar laat ik hem beleefdheidshalve eerst aan U voorstellen : de Brandnetel,

Grote Brandnetel : Urtica dioica
Kleine Brandnetel: Urtica urens.

In het Frans: ortie; Duits:Brennessel; Engels: nettle; Italiaans: ortico.
Diverse Vlaamse volksnamen zijn gekend:broeinetel, netelkruid, tingels, prikkers, stekers hoendernetel, moestuinnetel, dondernetel, netelen, nestels, zengels.
Het woordje " tingel " (tengel) in het Gentse gekend, zou afkomstig zijn uit het oudengels dat jeuken of branden betekend. Ook in de Zuid-Hollandse benaming " zengel " vinden we de stam zengen (branden) terug.
De Brandnetel behoort in het plantenrijk tot de Zaadplanten (Phaneroganen) - Bedektzadigen (Angiospermen) - Tweezaadlobbigen (Dicotylen) - Brandnetelfamilie (Urticaceeën) en het geslacht Brandnetel (Urtica).
Het zijn cosmopolitische planten, dus nagenoeg overal te vinden; in Europa voornamelijk

in associatie met andere planten als Zevenblad of Heemst, in schietwilgbos, in eiken-vogelkersbos of in vochtig eiken-haagbeukbos.
Elk in zijn eigen gebied nochtans. De Kleine Brandnetel zullen we voornamelijk in de omgeving van hoeven en in de goed bemeste tuinen waarnemen. Hij geeft de voorkeur aan mineraal rijke, sterk stikstofhoudende en kalkrijke grond en zal dus voornamelijk te vinden zijn als pionierplant, nabij drinkplaatsen voor dieren, omgeving van hoeven en stallingen, op akkers en in tuinen.
De Grote Brandnetel moet het meer van stikstof- en schaduwrijke plaatsen hebben, zoals in het struikgewas rond en op stort en vuilnisbelten, wegbermen, heggen, vochtige bossen (populier en els), in het kreupelbos rond drinkplaatsen en daar waar runderen hun uitwerpselen rondstrooien.
De Brandnetel is een meerjarige kruidachtige, groene plant, met rechtopgroeiende, vierkante onvertakte stengel die éénjarig is en maximum voor de Grote Brandnetel tot 2m hoogte kan bereiken.
Bladeren 2 aan 2 tegenoverstaand, spits hartvormig met grof gezaagde rand. Stengel en bladeren zijn bezet met brandharen.
Het is een tweehuizige plant, t.t.z. de vrouwelijke bloemen (met stamper) en de mannelijke (met meeldraden) staan op afzonderlijke planten. De bloemtrossen, geel of grijsgroenig (2 tot 5 cm), neerhangend, zijn langer dan de bladstelen.
Elk zaad zit in een eivormig dopvruchtje.
Een verrassend verschijnsel is het plotseling openspringen van de meeldraadbloemen (mannelijke) waarbij de helmknopjes het stuifmeel in wolkjes omhoog schieten!!! dit is te zien tijdens de bloeitijd in de volle zomer.
De brandharen, meest allen schuin naar boven gericht, bevatten een bijtend vocht (sporen

van mierezuur) dat door het afbreken van het ronde topje in de huid geraakt en aldus het branderig gevoel veroorzaakt.
De plant bevat :
Chlorofyl, sporen van mierezuur, looistoffen, harsachtige zuren, minerale zouten: natrium, zwavel, magnesium, koper, silicium, lecithine en het weefselhormoon histamine.
Uit de bastvezels werd (of wordt ?) een soort garen gesponnen. Vóór het invoeren van katoen speelde de Brandnetel een zekere rol in de textielwereld.
Albertus Magnus vermeldt reeds in de 12de eeuw het gebruik van neteldoek. Van de 15de tot 17de eeuw had men in Duitsland het monopolie van de brandnetelgarenindustrie.
Men weet dat er rond 1723 zich in Leipzig een netelgarenindustrie ontwikkelde. Echter de verwerking tot neteldoek en klederen was voorbehouden aan Frankrijk. Ook in Zwitserland verwerkte men het voor speciale doeleinden, zoals voor bloemzeven. Van de oogst van Brandnetel was slechts 3 à 4 % bruikbaar voor de produktie. Door wetenschappelijk onderzoek en andere teeltwijze verhoogde men dit tot 13 à 14 %, 750 à 1000 Kg per hectare wat beter is dan de vlasvezelopbrengst.
Later, bij de doorbraak van zijde en katoen verdween deze industrie bijna volledig.
In een van de duizenden sprookjes is ook van dat netelgaren en zijn gebruik sprake.
Er zou eens een prinses geweest zijn met 11 broers die door een tovenaar in zwanen waren veranderd. Om die betovering te verbreken moest ze elf jasjes uit brandnetelgaren weven en deze dan over de zwaantjes gooien.
De prinses zette zich vlug aan het werk, maar, och arme, ze had te weinig netelgaren en aan het vestje van haar jongste broertje ontbrak de mouw, waardoor de prins zijn verdere leven moest doormaken met één arm en een

zwanevleugel aan zijn linkerkant.
In het volksgeloof zou de Brandnetel de bliksem aantrekken, daarop slaat ook de Duitse volksnaam: Donnernettel = dondernetel.
Een onderzoek op gebied van aardstraling zou hebben aangetoond, dat op de plaatsen waar de Brandnetel als onkruid zeer welig tiert, twee aardstralenbundels elkaar snijden. Zo'n snijpunt is bijzonder kosmisch werkzaam en blijkt een punt te zijn waar de bliksem bij voorkeur inslaat ..... Als het niet waar is ..... dan is het toch aardig gevonden, zegt een oud Italiaans spreekwoord!!!!!
De Brandnetel is niet geliefd, het ligt nu eenmaal in zijn aard om vermetele of onhandige mensen vlug af te straffen wanneer ze hem aanraken. Een natuurlijke bescherming van zichzelf of gewoon een typische eigenschap?
Een vraagje dat niet zo vlug een antwoord kent.
Toch is de Brandnetel waardevol, en niet alleen voor de mens, ook voor de fauna is hij zelfs "levensbelangrijk" want ..... zonder de Brandnetel geen broedgebied voor Bosrietzanger of Nachtegaal ..... Zijn bladeren zijn het hoofdvoedsel voor rupsen van veel onzere mooiste vlinders, zoals : Atalanta, Landkaartjes, Dagpauwoog, Distelvlinder, Gehakkelde Aurelia en Kleine Vos. Het insektenleven beinvloedt hij net zo goed.
Wegens zijn slechte faam bij de mensen, tracht men hem op allerlei manieren uit te roeien, met uithakken, maaien of sproeistoffen (herbiciden). Doch zonder veel blijvend resultaat, want juist dank zij de wortelstok is hij een taaie rakker, en juist diezelfde mens bewerkstelligt zijn weelderige groei door te overvloedig gebruik te maken van stikstofrijke meststoffen.
Bij nader onderzoek bemerken we dat de zó geminachte Brandnetel zeker onze erkentelijkheid

en waardering verdient, ook al dienen we bij het plukken of verwerken onze handschoenen aan te trekken.
Zo wordt het blad gebruikt als spinazie of in salades, het sap als versterkende, zuiverende voorjaarskuur; de gehele plant bij het bereiden van soep, pannekoekjes, thee, zelfs van wijn en bier, en de zaden ter bereiding van siroop.
Gebruikte plantedelen : de jonge plant en bladeren, het ganse jaar door. In de buitenlucht en in schaduw drogen. De wortelstok en zaden worden in de herfst geoogst. Het verdient aanbeveling voor menselijke consumptie de Brandnetel zelf te telen. Zeker niet te plukken langs wegen (uitlaatgassen bevatten een hoog loodgehalte) of op plaatsen van vervuiling (denk aan sproeistoffen).
Werkzame eigenschappen :
Uitwendig: Bloedstelpend (neusbloedingen);als shampo of lotion bij haaruitval en seborree, daar hij zorgt voor een goede doorbloeding van de hoofdhuid. Als masker is het een probaat schoonheidsmiddel dat de huid reinigt en verstevigt. Als gorgeldrank bij mondinfectie.
Inwendig: urinedrijvend, brengt het bloedsuikergehalte naar beneden (bij hyperglycaemie), werkzaam tegen bloedarmoede (ijzerhoudend) en bij diarree, is maagversterkend, geneest zieke luchtwegen, bezit een reinigende werking door de secretine, bouwt het bloed op en is bijzonder goed bij reumatische aandoeningen.
Weinig mensen weten (of willen weten) dat de Brandnetel, die grote "erfvijand" van de mens, die hem overal waar hij zich vestigt achtervolgt, zo talrijke, zelfs geneeskrachtige, eigenschappen bezit.
In de volksgeneeskunde speelde de Brandnetel een zeer grote rol. Voor Hieronymus Bock was ze de belangrijkste plant die er toen bestond en hij plaatste ze in zijn groot kruidenboek

op de ereplaats.
In de natuurgeneeskunde (homeopathie) toegepast als thee - als afkooksel (decoct) of als tinctuur in de potenties D2 tot D6.
Alhoewel geen bijwerkingen te verwachten zijn, dient men voor zelfmedicatie of dosering toch eerst liever een bevoegde arts te raadplegen, ook al omdat een goede genezing van bepaalde ziektes of aandoeningen van zoveel andere faktoren afhankelijk kunnen zijn.
Toch nog een gezond receptje voor thee :
2 à 4 gram gedroogde brandnetels met 1 kopje kokend water overgieten, 5 minuutjes laten trekken en afzeven.
Of : 1 à 2 handvol verse bladeren op 1 l water, 3 minuten koken, afzeven en .... proost, op Uw gezondheid!!
Verder nog : Brandnetelzaad kan als vogelzaad dienen.
Het is ook een bladluisbestrijder, zelfs tegen luizen en vlooien bij dieren.
Een sproeirecept tegen bladluizen bij Uw planten: regenwater met voldoende Brandnetels minstens drie weken laten gisten. Met het sap de planten besproeien, het ruikt niet lekker, doch het is zeker afdoend en nog milieuvriendelijk - het beinvloedt positief de gezondheid van gewassen, stimuleert de verwerking van mest en afval tot humeuze grond.
Een afdoend middeltje tegen "netelen": het sap of de gekneusde bladeren van Hondsdraf, Weegbree of Veldzuring kalmeren de jeuk die Brandnetel veroorzaakt. Bij een zuringbehandeling kan men de kinderen nog een Iers versje bijleren :
" Zuring, zuring erin en eruit,
" Neem de steek van de netel eruit!
of
" Een netel brande me,
" Zuring genees me.

Gillis Cyrilla

Wij nodigen U uit tijdens Uw bezoek aan de Plantentuin gedurende de maanden maart, april en mei voornamelijk uit te kijken naar volgende planten of plantengroepen : in de borders langsheen het hekken en het gebouw de verzameling rhodondendrons, azalea's en Camellia's, een pracht van kleur en geur. Langs de vijverkant is er ook nog zulke verzameling samen met de Magnolia en de Prunus subhirtella cv. Pendula.
In het arboretum vraagt de kruidenlaag de aandacht. De Boshyacint, het Lelietjeder-dalen, de Gevlekte Dovenetel, de Salomonszegel en andere vroegbloeiers uit het bos brengen vrolijke kleuren.
Ook in de systematische verzamelingen staan vroegbloeiende kruiden en struiken te pronken, zoals de diverse ranonkelachtigen, brem en anderen.
Bij de ingang van de inkomhal staan een paar zeer mooie eksemplaren van anemonen ook reeds in bloei.
In de Victoria-kas raden we U aan de groei van de Victoria's te volgen, alsook in de tweede helft van mei, de koffieboom niet uit het oog te verliezen. Ongeveer in deze periode staat hij in bloei en en verspreidt een heerlijk parfum.
U ziet : er is heel wat te genieten voor de fijnproevers!!!!

WIE GAAT ER MEE ?...
11 JUNI 1983 om 9u stipt ingang
ingang Plantentuin, naar het
ARBORETUM van TERVUREN
voor verdere inlichtingen zie "Activiteiten"
Inschrijven vóór 15 MEI 1983 !!

activiteitey

We hebben het genoegen U een aktiviteitenkalender voor 1983 te kunnen voorleggen.

WANDELINGEN :

De eerste zondag van elke maand gratis rondleidingen in de PLANTENTUIN, uitgezonderd in januari en december, telkens om 9 u 30. We kunnen dit wel als een trefpunt van onze leden noemen. We hebben hier de mogelijkheid even van gedachten te wisselen.

EENDAGSUITSTAPPEN :

ZA. 11/6/1983 : Een ganse dag naar het ARBORETUM van TERVUREN. Pick-nick meebrengen.
Vertrek : om 9u stipt.
samenkomst : Ingang Plantentuin.
Terug omstreeks 19 u.
Deelname in de kosten : 350 Fr. te storten op onze rekening nr 001-1192154-03 voor 15/5/83.
Iedereen is welkom!

ZA. 24/9/1983 :
Voor deze trip staat het programma nog niet volledig vast. Voorlopig wordt een herfstbezoek voorzien aan de Plantentuin te Meise.
Verdere inlichtingen volgen in ons tijdschrift

van juni.

GENTSE FEESTEN :

Net als vorig jaar zullen we in de week van 17 tot en met 24 juli dagelijks wandelingen inrichten om 14 uur.
Ook een tentoonstelling is voorzien. Hierover meer in ons volgend nummer.
Terug een trefpunt voor onze leden die niet op reis zijn. Net als vorig jaar zullen we rustig kunnen napraten in ons cafetaria.

TENTOONSTELLINGEN :

PADDESTOELENTENTOONSTELLING : zal terug doorgaan in de Plantentuin, van 1 tot en met 6 oktober. Ze zal in een nieuw kleedje gestoken worden.

Voor andere tentoonstellingen zijn we in onderhandeling.

ALGEMENE BIJEENKOMST :

Op VR. 25 november 1983 voorzien we een winter bijeenkomst. We zullen het hier zeker nog over hebben in ons septembernummer, maar we zouden U toch nu reeds willen aanraden deze datum vrij te houden. Op het programma van deze avond voorzien we onder anderen :

- première van een diareeks (in overvloeiing) over de Plantentuin Gent.
- algemene bespreking van de werking, uitwisvan gedachten, voorstellen en wensen.
- traditionele plantentombola.

KURSUSSEN :

IKEBANA : Onze eerste kursus kende een onverhoopt succes. De deelneemsters zijn aan hun laatste lesuren toe en we hopen hun belangstelling voor Ikebana of Japans bloemenschikken aangewakkerd te hebben.
Veel succes bij het samenstellen van Uw bloe-

menstukken thuis.
Mevr. Comhaire G. is steeds bereid U verder te helpen bij mogelijke moeilijkheden.

VORMINGSKURSUS 1983 VOOR GIDSEN IN DE PLANTENTUIN VAN DE R.U. GENT.

Daar we op bepaalde ogenblikken een nijpend tekort hebben aan gidsen, wensen we een nieuwe kursus in te richten.
Het programma ziet er als volgt uit :
Telkens van 9 tot 12 uur.

23/4	Inleiding en kennismaking. Plantenrijk en Plantentuinen, hun belang, funktie, rol en geschiedenis.	Alg. rondgang en kennismaking met de Plantentuin Gent.
30/4	Diversiteit en systematiek.	Viktoriakas.
7/5	Systematiek in de praktijk.	Subtropische en Tropische kas.
28/5	Vegetaties op wereldschaal.	Succulentenkas. Nuttige planten.
4/6	De Plantentuin van Gent.	Systematische verzamelingen.
18/6	Gidsen in de plantentuin	Arboretum, Rotstuin, Medische planten

1/5 & 5/6 Bijwonen van de maandelijkse rondleiding

Voor de evaluatie (op 2/7) en de diplomauitreiking, volgen verdere schikkingen.
Elke les duurt 1 à 1u1/4, 1u rondleiding en 1/2u werkblad invullen en vragen.
De kursus gaat door met medewerking van prof. Van der Veken, hortulanus Otten, assistent

Goetghebeur en de gidsen van de Plantentuin. Voor de eerste les komen we samen aan de hoofdingang van het RUG-gebouw, K. L. Ledeganckstraat nr 35 te Gent, dit om U de weg te wijzen naar het leslokaal.
Dus om 9u stipt aanwezig.
Het inschrijvingsgeld bedraagt 500 Fr.
Deze som moet gestort worden op onze rekening nr 001-1192154-03 van de Vrienden van de Plantentuin met vermelding "kursus gids".
Verdere inlichtingen zijn steeds te verkrijgen bij Uw kursusbegeleider Plus M. 35 Driesstraat 9218 Gent/Ledeberg tel. 091/31 03 71.

U ziet dat we reeds een heleboel aktiviteiten gaan ontplooien. We hopen op Uwe medewerking en aanwezigheid.
Ook nieuwe ideeën en voorstellen zijn welkom!

Plus Marcel.

ORCHIDEEËNTENTOONSTELLING

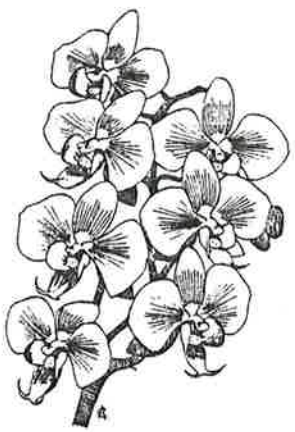

De "ORCHIDEEVRIEND" viert haar tienjarig bestaan met een tentoonstelling welke zal doorgaan in het Palmarium van de Plantentuin RUG van 9 tot en met 11 april 1983. Ze is elke dag open van 10 tot 19 u.
TOEGANGSPRIJS :
volwassenen : 100 Fr
kinderen : 50 Fr
Zij die foto's of dia's wensen te maken, krijgen toegang van 9 tot 10 u.
Allen van harte welkom!!!

DE EVOLUTIE VAN PLANTEN EN BLOEMEN

door Barry THOMAS,
ingeleid door Prof. Dr. P. VAN DER VEKEN.

Barry Thomas, B. Sc., Ph. D., is hoofd van de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen van het Goldsmiths' College in Londen.
Hij studeerde botanie aan de universiteit van Sheffield en specialiseerde zich later in de paleobotanie aan de universiteit van Reading. Hij heeft door Europa, Rusland en West-Afrika gereisd om levende en fossiele planten te bestuderen.
Dit boek behandelt de evolutie van planten, van het allereerste begin ruim 3 miljard jaar geleden tot de resultaten van de moderne selectie- en kruisingsmethoden. Door de heldere en ongekunstelde taal is het een uitstekende inleiding op een fascinerend onderwerp.
* Waarom ontstonden de eerste planten in zee?
* Hoe maakten ze de overgang naar het leven op het vaste land?
* Hoe planten ze zich voort en waarom was

dit belangrijk voor de evolutie?
* Wat gebeurde er met de carboonbossen met hun geweldige bomen en varens?
* Wat houdt de toekomst voor de planten in?
De antwoorden op deze vragen zijn niet even eenvoudig, maar uitgaande van de fossielen is het mogelijk een duidelijk patroon van veranderingen en aanpassingen te ontdekken tot in onze eigen tijd.
Als bespreking van dit boek kunnen we niet beter doen dan het woord te laten aan Prof. Van der Veken in zijn inleiding.
"Over het ontstaan van het leven en de afstam-
"ming van de mens hebben we allemaal hier of
"daar al wel wat gelezen of gehoord. Maar is
"het eigenlijk niet merkwaardig dat er zoveel
"minder aandacht besteed wordt aan de ontwik-
"keling van de planten en hun oorsprong?
"Mensen houden doorgaans wel van bloemen en
"van planten, maar stellen zich verder niet
"teveel vragen over die groene dingen, die
"toch overal 'vanzelf' groeien of gekweekt
"kunnen worden. Het besef dat planten en vege-
"tatie (levens)belangrijk zijn voor mens en
"dier dringt steeds meer door, maar is nog
"lang niet scherp genoeg om te verhinderen
"dat plantensoorten dagelijks uitgeroeid wor-
"den en tropische wouden verdwijnen.
"Barry Thomas neemt ons in dit boek - dat
"leest als een roman - mee terug tot de oud-
"ste tijden... toen er nog geen planten waren.
"En wij volgen hem naar de ondiepe Silurische
"zeeën, waarin kleine wieren groeiden die pro-
"beerden aan land te gaan. Honderd miljoen
"jaar later, in het Carboon, was dit meer dan
"gelukt, getuige daarvan de massa steenkool
"die wij opdelven: allemaal plantenresten
"maar ook allemaal andere planten dan die van
"nu!
"Wij moeten de evolutie nog honderd miljoen
"jaar verder volgen, om in de Krijtperiode de

"'plotse' opbloei van de bloemplanten - Darwin "noemde dit 'an abominable mystery' - mee te "maken. Zestig miljoen jaar lang zetten de "bloemplanten hun opgaande evolutie verder, "tot de nu bestaande 250.000 soorten. De ijs-"tijden hebben ze met succes getrotseerd; maar "nu worden ze gestuit in hun opmars en vele "zijn zelfs bedreigd in hun bestaan door de "homo sapiens recens. Toen deze ruim tiendui-"zend jaar geleden begon met het kweken van een "klein aantal planten was de landbouw geboren; "intussen spreidde een groeiende mensenzee "zich over de aarde uit, wat vernietigend in-"werkt op de plantengroei die er honderden "miljoenen jaren over gedaan heeft om tot "stand te komen. Dit laatste wordt op een "boeiende wijze uiteengezet in dit boek, en "het is een groots verhaal.
"Het boek is vrij uniek in en een aanwinst "voor het Nederlandse taalgebied; het zal niet "alleen bij studentenwelkom zijn. Moge velen "er kennis en inzicht uit puren om de planten-"wereld positiever te benaderen, in ons eigen "belang en dat van de komende generaties.
Het boek is verlucht met waarheidsgetrouwe reconstructies in kleur van alle hoofdgroepen van fossiele planten, kleurenfoto's van fossielen en levende soorten en acht grote, door Tony Swift speciaal in opdracht geschilderde platen van het landschap zoals het miljoenen jaren geleden moet uitgezien hebben.
Het boek is uitgegeven door: LANNOO - Tielt / Bussum.

We hadden hier graag Uw lidkaart 1983 vastgemaakt, doch tot op heden kregen we geen vernieuwing van Uw lidmaatschap binnen.
We denken dat het om een vergetelheid van Uwentwege gaat. Daarom zonden we U toch het nieuwe nummer van ons tijdschrift in de hoop binnenkort Uw storting op onze rekening te mogen noteren.
Dank U.

verantwoordelijke uitgever :

PLUS Marcel
Driesstraat 35
9218 GENT/LEDEBERG.

tel.: 091/31 03 71. R.N. 001-1192154-03

prijs per nr. 35 Fr

lidgeld	200 Fr
steunkaart	100 Fr
beschermlid	500 Fr
erelid	1000 Fr

rek.001-1192154-03